

KØBENHAVNS KOMMUNE
Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
Center for Omsorg og Rehabilitering

Bilag 1 – Indsatsplan til Handicappolitikken

Nærværende oversigt er SUFs indsatsplan til Handicappolitikken.

Læsevejledning til indsatsplanen

I indsatsplanen er beskrevet en lang række illustrative eksempler på, hvordan Sundheds- og Omsorgsforvaltningen arbejder med at kompensere forskellige former for funktionsnedsættelser indenfor de relevante temaer og fokusområder i Handicappolitikken (HP).

Listen er ikke udtømmende – idet rigtig mange af Sundheds- og Omsorgsforvaltningen indsatser kompenserer for funktionsnedsættelser i større eller mindre grad.

NOTAT

7. januar 2019

Sagsnr.
2019-0005162

Dokumentnr.
2019-0005162-3

Sagsbehandler
Trine Weisel Nilausen

Afdeling for Ældrelev

Sjællandsgade 40
2200 København N

EAN nummer
5798009290403

Tema: Det gode liv		
Målsætning i Handicappolitikken	Aktivitet i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen (SUF)	Formål/Virkning
<i>”Vi skal sikre, at borgere med handicap har de nødvendige forudsætninger og den bedst mulige støtte for at leve et selvstændigt liv med mulighed for personlig udfoldelse”</i>	<p>Indsatser på ældreområdet er typisk målrettet borgere med funktionsnedsættelser af forskellig karakter. Generelt foregår omsorg, pleje og træning i SUF med et rehabiliterende sigte. Nogle ældre har naturligvis et egentligt handicap – men hovedparten af borgerne, der modtager indsatser i regi af SUF, er ikke at betragte som handicappede. De har dog ofte forskellige aldersbetingede funktionsnedsættelser af fysiske og/eller kognitiv karakter, som gør at tilbud i videst muligt omfang tilpasses, så de er afstemt med den enkeltes ønsker og behov.</p>	<p>Målet er at omsorg, pleje og træning til ældre i København bidrager til, at de ældre opnår og bibeholder et så frit og selvstændigt liv som muligt.</p>
<i>”Vi skal udvikle og afprøve nye habiliterings- og rehabiliteringstilbud, samtidig med, at vi skal sikre, at større selvhjulpnehed ikke fører til ensomhed eller forringelse af livskvalitet”</i>	<p>SUF har overordnet fokus på aktiviteter, der fremmer trivsel og sundhed og forebygger ensomhed blandt ældre bl.a. i form af støtte til ældreklubber (puljen for forebyggende aktiviteter i ældreklubber efter servicelovens § 79).</p> <p>Derudover arbejdes der generelt med en rehabiliterende tilgang i mange af SUFs indsatser. Alle nye borgere der søger om hjælp efter servicelovens §83 tilbydes et udrednings- og rehabiliteringsforløb, hvor der tages udgangspunkt i borgerens situation og egen oplevelse af både det fysiske, psykiske og sociale og borgeren er selv med til at sætte mål for indsatsen.</p>	<p>Gennem samarbejde med ældreklubber understøtter SUF generelt netværksskabelse for ældre og en opsøgende indsats mod ensomhed. Formålet med SUFs rehabiliteringstilbud er at øge borgernes livskvalitet, frihed og selvstændighed ved at hjælpe dem til at blive mere selvhjulpne og øge deres mulighed for at leve det liv, de selv ønsker. Undersøgelser viser, at op mod 50 % af borgerne har positivt udbytte af forløbene.</p>

<p><i>”Vi skal blive ved med at udforske og afprøve velfærdsteknologiens potentiale i forhold til at understøtte borgerens mestring af eget liv”</i></p>	<p>SUF arbejder bl.a. med disse velfærdsteknologiske indsatser:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. SUF er i gang med at afdække potentialer for øget brug af skærm- og teleløsninger hos borgere. 2. SUF har fokus på at øge understøttelsen til at håndtere behov og udfordringer i hverdagen for hjemmeboende borgere med demens. I Center for Demens er der åbnet en inspirationslejlighed, hvor borgere og pårørende kan få åben rådgivning om teknologier og demensvenlig indretning. 3. SUF har etableret Velfærdsteknologisk Akademi, der skal sikre, at hjemmeboende borgere har viden om og let adgang til relevante hjælpemidler, der understøtter, at borgerne fastholder et godt og aktivt liv hjemme. Omdrejningspunkterne i indsatsen er en uddannelse i velfærdsteknologi til SOSU-hjælperne og læringslejligheder rundt omkring i byen, hvor borgere og medarbejdere kan undersøge og prøve de mest udbredte mindre hjælpemidler. 4. Der tilbydes digitalt understøttet genoptræning i København (DUG KK), hvor en stor del af træningen tilrettelægges som hjemmetræning. Målgruppen er borgere i eget hjem med nye hofter/knæ, gigtrelaterede smerter i hofter/knæ og DÆMP borgere (ældremedicinsk patient). Indsatsen består af en række forskellige teknologier såsom; ICURA som er kropsbårne sensorer tilsluttet en mobiltelefon, Virtuel Genoptræning som er en bærbar pc med videounderstøttelse af træningsprogram og Exorlive som er et digitalt øvelsesbibliotek. 	<p>Ad 1. Ved brug af skærm og teleløsninger øges borgernes tryghed og frihed. Borgere der fx godt selv kan gennemføre et bad, men ikke tør af frygt for at falde og samtidig øges borgerens oplevelse af frihed, ved ikke at være afhængig af at skulle befinde sig på en bestemt lokation for at få hjælp.</p> <p>Ad 2. Rådgivningen om demens samt inspirationslejligheden har til formål at gøre det lettere for borgere med en demenssygdom at fastholde et godt hverdagsliv i eget hjem.</p> <p>Ad 3. Et øget kendskab til teknologier, gør borgerne i stand til at klare flere hverdagsøremål selv, så de kan klare sig i eget hjem i længere tid, og behovet for hjælp udskydes.</p> <p>Ad 4. Indsatsen understøtter borgerens fleksibilitet i hverdagen ved at give frihed til at træne på tidspunkter, som passer den enkelte. Desuden kan digital hjemmetræning skabe en følelse af større ansvar for genoptræningen hos den enkelte. Ved at anvende digitalt understøttet hjemmetræning, opnås desuden mulighed for at omfordele terapeuternes tid. Således kan borgere med et større behov for direkte supervisionstid, modtage en bedre tilpasset indsats. Samtidig har borgere med mindre supervisionsbehov, større frihed til selv at vælge træningstidspunkt samt at undgå transporttid til og fra sundhedshus.</p>
--	---	---

<p><i>”Vi skal sammentænke indsatser på tværs af forvaltninger, så flere borgere oplever tilfredshed med samarbejdet og kommunikationen med kommunen”</i></p>	<p>Der er et generelt samarbejde om snitflader mellem SUF og Socialforvaltningen (SOF) med det mål, at borgeren oplever én samlet kommune. Ét konkret eksempel er Hjerneskode-koordinationen, hvor borgere sikres koordination af deres ofte komplekse forløb på tværs af sektorer og forvaltninger. Hjerneskodekoordinationen er tovholder i borgernes forløb og rådgiver og vejleder dem og deres pårørende om muligheder i og uden for kommunen.</p>	<p>Formålet med Hjerneskodekoordinationen er, at borgerne og deres pårørende oplever, at deres indsatser bliver koordineret på tværs internt og eksternt i kommunen.</p>
---	---	--

”Et sundt liv skal være opnåeligt for alle, og alle skal have lige muligheder i de kommunale sundhedstilbud med udgangspunkt i den enkelte borgers behov”

SUF arbejder bl.a. med et sundt liv for alle gennem følgende indsats:

1. Rygeforebyggende indsats og klassedialog samt forældrearrangementer om alkohol og festkultur tilbydes til alle grundskoler i København inklusiv specialskoler og specialklasserækker.
2. Alle familier med børn med svær overvægt (2-16 år) tilbydes individuelle familiesamtaler i Center for Børn og Unges Sundhed (CBUS).
3. Alle med en henvisning til et af byens fem sundhedshuse, Center for Kræft og Sundhed eller Center for Diabetes skal have mulighed for at deltage i et tilbud. Tilbuddet i disse enheder består af et rehabiliteringsforløb og er målrettet borgere med KOL, hjerte-kar sygdom, kræft eller diabetes. De forskellige indsatser er rettet mod hhv. sygdomsmestring, fysisk træning/motionsvejledning, ernæring, alkohol eller rygestop. I forløbet tages der højde for borgerens situation – fx kan holdbaserede aktiviteter også tilbydes individuelt. Desuden giver varigt fysisk eller psykisk funktionsevnetab mulighed for befordring til et rehabiliteringsforløb (efter forløbsprogrammerne) for borgere med KOL, hjerte-kar sygdom, diabetes eller kræft.
4. På alle ungdomsuddannelser i København (gymnasier, erhvervsskoler, produktionsskoler og ungdomsskoler) kan alle unge med bopælsadresse i Kbh. med eller uden et handicap, få en uddannelse og hjælpes på vej med et sundt liv gennem kommunens Partnerskab for bedre trivsel og sundhed. Der tilbydes strukturelle og individuelle aktiviteter, der forebygger og skaber sundhedsfremme indenfor temaerne psykisk sundhed, rygning, alkoholvaner og seksuel sundhed.
5. På kommunens stressklinikker kan borgere tilbydes et stressforløb, hvis de i mindst en måned har oplevet symptomer på stress og opfylder inklusionskriterierne. Forløbet varetages af psykologer og foregår på hold med 14 deltagere, og inden forløbet er der en samtale om, hvorvidt der er specifikke forhold, der skal tages højde for, fx hvis borgeren er hørehæmmet og lydfølsom kan det sikres, at borgeren kan se alle, hvis der bruges mundaflæsning, ligesom underviseren kan bære en mikrofon, så borgeren nemt kan høre

Ad 1: Skoler med børn med særlige behov får den støtte og hjælp fra forvaltningen, der er behov for ligesom andre skoler.

Ad 2: En evaluering (2015) viser, at Center for Børn og Unges Sundhed (CBUS) har succes med at støtte børn med svær overvægt og deres familier i at skabe varige livsstilsændringer og at opnå vægttab eller stagnation af deres vægt. De børn, som er i centret, hører stort set alle til de 1 % mest overvægtige i deres aldersgruppe, børnene er overvejende fra familier med anden etnisk baggrund end dansk (60 %), og blandt forældrene er en stor andel ledige og med et lavt uddannelsesniveau.

Ad 3: Formålet med et rehabiliteringsforløb er, at borgere med kronisk sygdom, som har eller er i risiko for at få betydelige begrænsninger i sin fysiske, psykiske og/eller sociale funktionsevne, opnår et meningsfuldt liv med forbedret livskvalitet og funktionsniveau.

Ad 4: At eleverne gennemfører deres ungdomsuddannelse og hjælpes på vej til et sundere liv.

Ad 5: At borgerne får hjælp til at forebygge stress.

<p><i>”Borgere med handicap skal have indflydelse i egen sag og inddrages i beslutninger om, hvordan den hjælp, de har brug for, bedst tilrettelægges”</i></p>	<p>I SUF inddrages borgerne i beslutningerne om tilrettelæggelse af deres tilbud og i den pleje eller rehabilitering, de modtager, herunder også borgere med handicap. Borgers egne ønsker og ressourcer indgår således i tilrettelæggelsen af det individuelle forløb og kan have betydning for, hvilke faglige indsatser, der iværksættes, eller hvordan plejen leveres.</p>	<p>Inddragelse og indflydelse bidrager til, at der opnås de mål, som er betydningsfulde for borgeren.</p>
<p><i>”Vi skal blive ved med at udvikle nye muligheder for aktiviteter på kommunens tilbud, og se på mulighederne for at udnytte de forskellige ledsagelsesordninger og lovgivningen herom”</i></p>	<p>Der arbejdes med aktiviteter og ’hverdagsliv’ på alle SUFs plejehjem og aktivitetscentre – ligesom der er mulighed for transport til aktiviteter andre steder i byen. Der er mulighed for at få handicapkørsel til og fra sociale aktiviteter, fx til besøg hos familie og venner, indkøb og andre fritidsformål samt til og fra behandlingstilbud hos fx tandlæge og egen læge. Kørsel bevilliges til personer, der pga. af fysisk handicap, demensdiagnose eller erhvervet hjerneskade ikke selv kan benytte offentlig transport. I SUF kan borgere få ledsagelse til aktiviteter uden for hjemmet, fx til speciallæge eller ambulatorium, hvis der ikke er nogen i borgers netværk, der kan være behjælpelig med ledsagelsen. Borgeren har også mulighed for – mod egenbetaling – at få ledsager med i forbindelse med flextrafik.</p>	<p>Formålet er at kunne opretholde forbindelse til familie og venner, at kunne dyrke sine interesser via fritidsformål men også at kunne opretholde et sundt liv via diverse behandlingstilbud.</p>
<p><i>”Kommunens samarbejde med civilsamfundsaktører skal styrkes”</i></p>	<p>Med udgangspunkt i Københavns Kommunes nye Ældrepolitik – visionen om Fællesskaber – styrker SUF samarbejdet med civilsamfundet med henblik på at øge mulighederne for at indgå i nye relationer og fællesskaber på tværs af alder, etnicitet og interesser, bl.a. gennem flere tilbud i samarbejde med civilsamfundet.</p>	<p>Ved at skabe gode rammer for at københavnere kan indgå i meningsfulde fællesskaber på tværs, sikres det, at også ældre kan opleve sig selv som aktive medborgere uanset om man tilbyder sin hjælp som frivillig eller om man selv modtager hjælp fra frivillige. At bidrage til fællesskabet – uanset om man er giver eller modtager – medvirker til øget livskvalitet og livslyst.</p>

<p><i>”Vi skal indarbejde og udforme tilgængelighedsløsninger som en integreret del af arkitekturen, så der sikres lige adgang og gode oplevelser for alle byens brugere”</i></p>	<p>Generelt er der i høj grad fokus på tilgængelighed i alle indsatser og tilbud. Det gælder fx ift. den måde, hvorpå der bygges plejecentre, de hjælpemidler der stilles til rådighed, og den måde hvorpå tilbud sammensættes – herunder borgernes behov for transport.</p> <p>Med afsæt i sundhedspolitikken er en konkret indsats at fremme tilgængeligheden til sundhedshusene; god skiltning ift. handicapindgange, forbedrede elevatorforhold fx et spejl i elevatoren, som giver kørestolsbrugere bedre mulighed for at navigere, når de skal ind og ud og sensorer langs dørene i elevatorerne, så brugerne ikke oplever, at dørene smækker i osv.</p>	<p>At sikre tilgængelighed for flest muligt.</p>
<p><i>”Københavns Kommune skal ansætte flere medarbejdere på særlige vilkår herunder fleksjob”</i></p>	<p>Borgerrepræsentationen vedtager hvert år måltal for job på særlige vilkår (virksomhedspraktik, nytteindsats, løntilskud og fleksjob) per forvaltning. Måltallene understøtter kommunens ambition om, at 6 % af medarbejderne er ansat på særlige vilkår eller i forløb på særlige vilkår.</p> <p>Københavns Kommune havde en målopfyldelse den 1. november 2018 på 68 % på løntilskud, virksomhedspraktik og nytteindsats og 96 % på fleksjob.</p> <p>Sundhed- og Omsorgsforvaltningen havde en samlet procentvis målopfyldelse for job på særlige vilkår (virksomhedspraktik, nytteindsats, løntilskud og fleksjob) i perioden januar til og med oktober 2018 på 113 %.</p>	<p>Lederne i Sundhed- og Omsorgsforvaltningen er meget opmærksomme på den arbejdsmarkedspolitiske opgave, der ligger i at have medarbejdere ansat på særlige vilkår. Sundhed- og Omsorgsforvaltningen har fokus på vigtigheden i at mindske afstanden mellem arbejdsmarkedet og ledighed for de ansatte på særlige vilkår.</p> <p>Sundhed- og Omsorgsforvaltningen har i 2019 en rummelighedsindsats under Grøn Smiley med et særligt sigte på flere medarbejdere i særlige jobordninger, dette sikre en lokal forankring i arbejdet med ansættelse af medarbejdere på særlige vilkår.</p>
<p>Tema: Netværk</p>		
<p>Målsætning</p>	<p>Aktivitet</p>	<p>Formål/Virkning</p>

<p><i>"Vi skal hjælpe mennesker uden eller med svagt socialt netværk til at etablere og fastholde sociale relationer"</i></p>	<p>SUF har fokus på forebyggelse og bekæmpelse af ensomhed blandt ældre:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dels ved at hjælpe borgeren til at kunne selv – at kunne mestre hverdagen, hvormed man bevarer muligheden for at bruge byen og indgå i fællesskaber uden for ens eget hjem 2. Og dels ved at arbejde med civilsamfundsaktører og fremme frivillighed. <p>I samarbejde med civilsamfundet om forebyggelse og bekæmpelse af ensomhed udvikler SUF nye redskaber til at nå borgere, som er særligt udsatte og svære at nå med de traditionelle kommunale tilbud.</p> <p><u>Eksempler:</u> "Danmark spiser sammen", fællesspisninger for borgere med etnisk minoritetsbaggrund i samarbejde med Muhabet, erindringsklubber i med Københavns Stadsarkiv (Kultur og Fritidsforvaltningen), læsegrupper på plejecentre og aktivitetscentre med frivillige fra Læseforeningen mv.</p>	<p>Formålet med indsatsen er at skabe mulighed for, at borgere, som er i risiko for eller oplever langvarig ensomhed, kan indgå i nye fællesskaber og styrke deres spinkle netværk. Indsatserne bygger på metoder og tilgange, som har dokumenteret effekt.</p>
---	--	---

<p><i>”Vi skal blive bedre til at inddrage pårørende og yde særlig støtte til dem løbende og ved kriser og overgange”</i></p>	<p>SUF har fokus på inddragelse og støtte af de pårørende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Der etableres en pårørendevejledning, som består af fem pårørendevejledere i hvert lokalområde. De er primært målrettet pårørende til borgere i hjemmeplejen men skal også understøtte plejehjemmene med råd og vejledning ift. udvikling af deres samarbejde med pårørende. 2. Der tilbydes gratis kursus, kaldet Lær at tackle hverdagen som pårørende, til alle voksne pårørende med nærtstående over 18 år med en langvarig eller kronisk sygdom. På kurset undervises pårørende af uddannede frivillige instruktører, som selv har erfaring som pårørende. Kurset findes i alle lokalområder og på bydækkende centre. 3. Der er også mere målgruppespecifikke pårørendetilbud i SUF, der henvender sig til mennesker med diabetes, kræft og demens ligesom pårørende har mulighed for at deltage i aktiviteter i de fem Sundhedshuse. Der er også to tilbud til pårørende til borgere med erhvervet hjerneskade. 4. I 2019 tilbyder SUF højskoleophold for pårørende til borgere demens. 5. Der udvikles en model for kompetenceudvikling for medarbejdere i driften med kontakt til pårørende. Modellen skal sikre, at kompetenceudviklingen sker tæt på praksis med fokus på lokale problemstillinger og kultur samt på at tilføre ny faglig viden. 	<p>Ad 1. Formålet med kurset er at støtte pårørende i at blive en aktiv selvhjælper, så de nemmere kan passe på sig selv og også prioritere egne behov. På kurset arbejdes der med konkrete kommunikationsværktøjer, kognitive teknikker, afspændingsøvelser og handleplaner.</p> <p>Ad 2. Formålet er at støtte pårørende med specifikke lidelser og diagnoser.</p> <p>Ad 3. Formålet med højskoleopholdet for de pårørende er at forebygge stress og udbrændthed hos en gruppe borgere, der i dagligdagen yder en stor indsats for deres familiemedlem med demens.</p>
---	--	--

<p><i>”Vi skal tænke i nye netværksorienterede boformer, der forebygger ensomhed”</i></p>	<p>SUF har generelt fokus på at skabe boformer, der understøtter fællesskaber:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Der er fokus på at placere nye plejehjem således, at borgere i plejebolig har mulighed for at deltage i et aktivt nærmiljø. Nye plejehjem skal så vidt muligt formidle en fysisk, kulturel og social sammenhæng mellem lokalområdets egenart og plejehjemmene 2. Januar 2020 åbnes et nyt tilbud i form af et visiteret seniorbofællesskab, for ældre der oplever ensomhed og utryghed i hverdagen. 	<p>Ad 1. Formålet er, at plejehjemmene bygningsmæssigt forholder sig til lokalområdet og inviterer til interaktion mellem plejehjemmets beboere og naboer/lokalsamfund. Plejehjemmene kombineres endvidere - hvor muligt - med eksempelvis senior, familie- og ungdomsboliger og/eller kommunale institutioner mv. således at lokale fællesskaber fremmes på tværs af generationer og livsbetingelser.</p> <p>Ad 2. Det nye byggeri har særligt fokus på at tilgodese ældre blinde fx navigation ud fra lyde, belægning på gulvet osv., så man på den måde kan orientere sig uden brug af synssansen.</p> <p>Ad 3. De visiterede tilbud skal være med til at mindske oplevelsen af ensomhed og utryghed i hverdagen, i det det skal være muligt for beboerne at indgå i meningsfulde fællesskaber.</p>
---	--	--